

Landskap: ^v *Oland* Upptecknat av: *Johu Johansson*
 Härad: *Gräsårs* Adress: *Yentlinge*
 Socken: *Yentlinge* Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör

<i>Pädd</i>	<i>1.</i>
<i>"Glöp-son"</i>	<i>1.</i>
<i>Härensken från f. Blåhalla</i>	<i>2.</i>
<i>Täckerlektyxor.</i>	<i>2.</i>
<i>Gökoppor (i skottet av maj).</i>	<i>3.</i>
<i>Yallerusmärsoften</i>	<i>3.</i>
<i>1sta: Maj. (arika märz i beu).</i>	<i>4-5.</i>
<i>Rui lek.</i>	<i>5-6</i>
<i>Midsommar o nichommerstäng.</i>	<i>6-7</i>
<i>"Yerfeasta"</i>	<i>7.</i>
<i>Bayarva i dommersvekan</i>	<i>7-9.</i>
<i>Phätorsdagens (geos reis på sönga).</i>	<i>9</i>

Skriv endast på denna sida!

16 Sid

Grötnin	10-11
Vårdagsmorgonens koppa vid kinnande vatten	11.
Hörs i bokstället	12.
Preydsmedel mot hörs	13.
Prigstafm	13.
Prällopp-redes.	14.
"Seteröf"	15.
Präl ysa på tröskelen	15.

Örlog
Lata sig stå kvar till Sverige 1

LUNDS UNIVERSITETS 1800 1800
FOLKMINNESARKIV

Leas till frågorna på de sista

sidorna i Quarantän och Världen

dagen. " John J. McCulloch ^{Ständ} San Francisco

1. Någon särskild vär- eller sann-
mandag har man ej.

2. När har man ej några bestämde
dagar för sådant, utan man ser
när det passar, utan hörens,
som ej sållas förvänta Blenda (Be-
ta) dagen.

3. För att vänta sig mot god skörd
brukade de gamla eller slutad
skörd av varje äker eller gård,
lämna en snudd hö, eller litet sätt
till glänsom. " Gjorde man ej detta
blev det dålig skörd nästa år.

Blenda
Quarantän
Världen
med John J. McCulloch (16 80)

4. Med Tallberg är den säggen förbundnen, att häromna då äro vände från sin Blå Bullaresa. Måndagen var det alltid varit, att man åt gästelsk. De lå till lämpas ej så allmänt nu som för, då varje kunde hade gäst.

5. Man säger, att om någon från Skonstenen slog med sig, så blev det regn, slog den där emot upprätt blev det vackert väder. Man sade även, att om man höjde göken förlå gången i väskor, var det den bästa göken, höjde man den i natt, var det en sorggök, var det i öster var det en kvistgök, och höjde man den i öster betydde det död. Där för hel

te del:

Westergöth, Räske göth,
Cloungöth, sorggöth,
Östergöth, Kuäsegöth,
Stödergöth, dödergöth.

Storde man en ugglas skui på ^{makten} den
del lik.

6. Weckoröfningen förelammnes
på Öland, såvitt jag vet.

7. Förroffor fixas ej på några be-
stämda dagar, men vanligen fixas
de i slutet av maj.

8. Walborgsmässsoffor brukas
man kända nytt en stor eld. Bedan
länge i förväg brukas man sam-
ka kvinnade till den: halbn, vid, viss-
mat löv, härlummar o. d. Bålet

göves ej i undring förvärr på bovid
 ön. Vanligen är det byggt på ett
 höghellegget ställe, och det är all-
 tid ett färdande om att på den
 största elden. Serligt folkkom
 skulle häromna, om de komma
 vidande på sin kvast, tälla med
 i elden och blija oskadliggjorda.
 Demna sed med Valsborgsmästaol
 dan förekommer än på en del
 platser.]

9. De största majkvickor man
 samlas i hemmen. Där förekom
 mat och dryck i långa banor,
 såsom ägg, smör, smödd, präst, kron,
 öl, kvämnvin m. m. dyg. sku all

B. Lund

1800

5

Med utmärkt

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKLINNESARKIV

Se *resten*

U. T. Joh. Johanson

detta skulle man äta, så att man
 fick mäng i ben. "Ju mer man
 kunde äta, desto bättre. Därför
 vara även en del väl så "snea,"
 när de ärligen bröta upp. Man
 berättade historier för varandra,
 ibland förebrå även upprigg man
 10. "Dåva maj i by förebrå g."
 11. Första maj samlades ungdomarna
 till en ringels, som tillgick på
 följande sätt:

Man gick par om par i en ring
 och sjöng:

"3 dag är det första maj;
 i dag är det första maj;
 i dag är det första maj; maj;
 i dag är det första maj; maj;

i dag är det första maj!

Därför skildes man åt, och gick
åt var sitt håll sjungande:

"Sjögö med dig min lilla vän,
ogö med dig min vän!"

När man åter träffades sjöng man:

"Se, kommer du här igen, min vän
se, kommer du här igen!"

Och så var det allt böjda om igen,
tills man träffade.

19. Vid middagen brukas det ve-
das en middagsvästing. Den
skådes med blomman och ^{bundet} löv
till tvärsare, gylfanden m. m., och
som såltes fast med snören. De
middagsvästingar samlas gamla
och unga vid stängsen där en spret

man skär (i Island flera) med drag-
spel eller fiol, under^{del} resten de andra
dansar runt stängern. De håller man
på ända tills midnatt och däröver.

Skor på fußgörr om fastlag,
prästr, ringst m. m. dylikt.
1. Slåpa särskilda namn på da-
garne i fastan har man ej, undan-
tagen de "varkefta" och "varfedan".

Bland sedvänjorna märkes be-
skärandet.

2. De särskilda dagarna i "däm-
melveckan" vara: Palmsonsdag,
bullenåndag, fetisdag, dömmel-
onsdag, skäriforsdän, långfreden
och prästlördag. På palmsön-
dagen förelkom ej något särskilt

Landskap: Öland

Upptecknat av: J" Johansson

Härad: Gräsgård

Adress: Ventlinge

Socken: Ventlinge

Varken i matväg eller sedvänjor

På tullenändag skulle det vara
kulor med mandelmassa i,
samt till middag även brogr
kabar. På tisdag skulle det
vara feta matvätker helt
samma kabar. På onsdag
var det g någon särskild
mat. Men däremot var man
att höra om föra till på tisdag
la den dagen. På tors är det
vanligt att man går av vägen
eller prapar en ngrvaka, en pris-
sel och en kvad, som man förs-
ter ikop med en brogrmål. De-
kan säcker man dem på ryggen

på någon. Heland händer det
att hela ryggen kan vara full
med sådana, och brukar man
skryta över, vem som har haft
de flesta. Skörlördagen var det
ej heller några värstilda mat
värlor. Då den dagen sade man
att folk ringa genom skävel-
den. Skörfredagsmorgonen var
det för vanligt att den, som blev
sist uppi, skulle ha "skörfredags-
vis." Jag hörde en man berätta:
"När jag var liten gädd väcktes
jag en skörfredagsmorgen av
mina äldre syskon, som sloga
mig med ett vis. Då jag frågade

varför de gjorde så, svarade de, att
det skulle vara en påminnelse,
om Jesu lidande. "Påsklördag på
aftonen skulle det vara gröt.
Däruvid förskön sika. "grötkinn,
t. ex. det här:

Den gröten är kokt i en gryta,
gj i ett ägg,
den skall blott ätas av dem,
som ha skrägg. "

På en påskafton, när gröten var
framställt, sade en mager borste till
en fet:

"Göten sådan här gröt får man
äta,
men den får ej ätas av dem,
som är feta."

Men han blev ej svaret skyldig,
utan gemväldt:

"Sådan här gröt skulle man
lagra,

då passade den utmärkt
 till magra."

M. H. sådana exempel.

3-4. Sagor av detta sedvänjan
förekommer ej.

5. På påskdagsmorgonen, in-
man soken går upp, skall man
krypa över ett rinnande vat-
ten (t. ex. en bäck) så skall man
bli kall och spränksig under
hela året.

6. Här berättas ej några sägner
om Jesu lidande.

7. Man sade, att hättarna till
 sitt välbehag hade en svart hatt.
 Vid förberedelsen till sin Pleiskut
 resa, skaffade sig hättan en
 bröst till ett rida par, en fässel
 och en nagnare, samt en stor
 kille. Man sade, att de forso
 bort "dömmelorsdag", och att de
 komma igen tillborgsmässa-
 ofon eller den första maj. Un-
 der resan till Pleiskulle nådde
 de ett barn, som de förde till
 "den orde", sin mästare, för att
 han skulle inviga det i deras
 samfund. Med sin givsel satte
 de in barnet i en nagn, med nagn-

Bländ. 10

1800

LUNDS UNIVERSITETS

FOLKMINNESARKIV

1800. 10

Johan Palander

Hälsingeb.

Se Hälsingeb. LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
så var det deras. Därför vidtog
en glädjefest med härdarna. När
de togo karnet färo de vanligen in
och ut genom skorstenen.

S. SELL skyddsmedel mot hävarna
är det, att man skyter skott på skäm-
melnsdag, för att skrämma dem.
Så amnat är det attända eldar
Wattborgsmässaoplon eller den första
maj.

9. På pingstakton skulle man ha
gröt, en väst, som alltid förekom
på aftonen före någon stor högtid.
Men tvefaldighetsdagen och "Helig-
korsdag" firades ej på något sätt.

skilt sätt.

"Dua kyrki," förekommer g'i i min hemkräft.

Bröllopsbröden från jag g'ge någon noggrannare förklarung om. Men det från jag säga, att bröllopet skulle vara i dagarna tre, samt att bruden skulle ha artingen en myntenkrona, eller en guldkrona på sitt huvud. Och knödde man även, ^{ett der för brud} priset, som blev förest, skulle då förest,

Steden att skapa järnkräden julkraften förekommer g'i.

Allyskhet ha haven från jag aldrig hörd. Där vid hälsöken bruk

hade man stiga upp klochar & på
natten och böja så medan dagen
innan låg kvar. De höll man på än-
ta tills middagen, då man lade sig
att sova, sedan man ätit. Efterom
det var många karlar fick man bät-
ta på gabet till dem. Men inte blev
det mycket var, för det var mest att
prika. Efter slutet för och såldsbänd
brukade man ha "skubrot", till vilket
naturlegens arbetsfolket var inlysnadt.
Där var fullt oryn med mat, bäck vilt
och kort, så sknog blev de mätta.

När en ha hade karvat brukade
man fört, innan hon släpptes ut
till vatten, lägga en stälga på höi-
keln, där hon gick fram. De kunde

hon ej bli förskollad, när hon ska
 ses ut på bete.

Jag har försökt besvara frågorna
 så noggrant som möjligt. Då jag
 ej är mer än 14 år, kan jag ej varit
 med om så mycket, utan jag har
 fått de flesta upplysningarna an
 far och mor. Till sist vill jag
 framlämna mitt hjärtliga tack
 för boken, som jag fick.

Meddandt

John Johansson,
 Kungälvings
 (Stamt).

KUNGS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV